

ODBOR ZA UČBENIKE PRI GZS

SPOROČILO ZA JAVNOST

Ljubljana, 19.4. 2011

ZAKAJ SO UČBENIKI DRAGI?

V slovenskem izobraževalnem sistemu potrebujemo kakovostne učbenike, ki bodo finančno dostopni za vse. Obstoječi sistem učbeniških skladov ter spremembe, ki jih je sprejelo Ministrstvo za šolstvo in šport, pa ne samo dražijo učbenike, temveč tudi drastično znižujejo kakovost učne snovi. Zato Odbor za učbenike predlaga širšo javno razpravo o novem sistemu oskrbe z učbeniki ter o ukinitvi potrjevanja učbenikov.

Slovenski sistem oskrbe z učbeniki že več kot desetletje deluje tako, da si otroci učbenike izposojajo v učbeniških skladih. Ker ni omejitve števila izposoj, se dogaja, da otrok danes v izposoj dobi tudi popisano ali raztrgan učbenik, saj MŠŠ iz leta v leto omejuje sredstva za obnovo učbeniških skladov.

Slovenski učbeniki so dragi prav zaradi načina oskrbe z njimi. V državah z omejenim številom izposoj ali z vsakoletnim odkupom učbenikov se stroški razvoja in prodaje učbenikov razporedijo na več let in so njihove maloprodajne cene zato nižje kot pri nas, saj moramo te stroške pokriti že v prvem letu prodaje oziroma jih deloma vgraditi v cene delovnih zvezkov.

To je več kot jasno razkrilo tudi delo posebne delovne skupine za učbenike, ki jo je lani junija imenoval minister za šolstvo: če so še lani ob začetku šolskega leta predstavniki ministrstva opozarjali, da je slovenski komplet učnih gradiv za prvi razred devetletke trikrat dražji od avstrijskega, je delovna skupina ugotovila, da bi bila cena slovenskih in avstrijskih učbenikov skoraj enaka, če bi v Sloveniji uvedli podoben sistem oskrbe z učnimi gradivi, kot ga imajo v Avstriji. Zato trdimo, da je za visoke cene učbenikov v Sloveniji odgovorna predvsem država, saj vztraja pri ekonomsko neracionalnem sistemu oskrbe.

Prepričani smo, da je v Sloveniji možno uvesti sistem, ki bo učencem zagotavljal kakovostne učbenike in bo finančno ugodnejši za starše. To kažejo primeri dobrih praks v številnih evropskih državah. V Odboru za učbenike želimo spodbuditi širšo razpravo v javnosti (zlasti v strokovni javnosti, ki zagotovo izpostavlja tudi kakovost učbenikov) o uvedbi sistema oskrbe z učbeniki, kot smo ga že predlagali marca. Ta bi po mnenju Odbora rešil vse navedene probleme, hkrati pa bi bistveno olajšal uvedbo digitalnih gradiv. Strošek za tak sistem brez participacije staršev bi ob polni uveljavitvi državo stal do 22 milijonov evrov, kar pomeni le 1,7 % proračuna Ministrstva za šolstvo in šport. S tem bi vsakemu šoloobveznemu otroku priskrbeli v celoti nova in nepopisana učna gradiva, staršem pa vzeli veliko breme s pleč. Hkrati bi to pomenilo možnost za uporabo didaktično primernejših oblik gradiv. Naši predlogi gredo v smeri nadgradnje

obstoječega sistema učbenikov v sistem, ki bo prijazen za starše in učitelje ter uporaben in poučen za učence. Primer avstrijskega sistema je prav takšen. Novi sistem bi zagotovil popolno oskrbo vseh šoloobveznih otrok, nadzor nad obsegom učnih gradiv, razvoj e-gradiv brez dodatnih stroškov ter ohranitev sedanje široke ponudbe učbenikov in delovnih zvezkov.

Šolski založniki predlagamo tudi ukinitvev potrjevanja učbenikov. Naše raziskave namreč kažejo, da na trgu ni »nenadzorovanega kaosa preobilja«, ampak imajo pri vsakem predmetu prvi trije učbeniki praviloma več kot 80% tržne deleže. To pomeni, da se je trg izčistil, hkrati pa ostaja odprt za nove pristope in temu novemu stanju je potrebno prilagoditi sistem potrjevanja učbenikov.

V Odboru za učbenike verjamemo, da je možno, s skupnimi močmi, stanje na tem področju izboljšati. Prepričani smo, da lahko država in Ministrstvo za šolstvo in šport z racionalnimi potezami obstoječi sistem oskrbe z učbeniki nadgradi tako, da bo prijazen do staršev in otrok, za državo pa ugodnejši.

Dr. Miha Kovač
Predsednik UO Odbora za učbenike
GZS-ZKGM Združenje knjižnih založnikov

GSM 041 764 562